

Ο Θεσμός των Ραββίνων στην Παλαιά Διαθήκη

[Ορθοδοξία](#) / [Παλαιά Διαθήκη](#)

[Αναστάσιος Ασλανίδης, Ms Θεολογίας](#)

Ραββίνοι

Ένας τελευταίος θεσμός που επηρέαζε και διαμόρφωνε την κοινωνία της εποχής ήταν αυτός του ραββίνου. Λέγεται ότι ο όρος ραββί προέρχεται από το ραβ που σημαίνει μεγάλος άνδρας ή διδάσκαλος.

Πρίν την καταστροφή του Ναού το 70 μ.Χ. ο όρος ραββί είχε διαφορετικό περιεχόμενο και σημασία. Σαν τεχνικός όρος χρησιμοποιήθηκε μετά την επικράτηση των Φαρισαίων προς το τέλος του πρώτου και την διάρκεια του δευτέρου αιώνα μ.Χ. Αν και οι ραββίνοι είχαν την δυνατότητα να διδάσκουν και να ερμηνεύουν τον Νόμο και παλαιότερα, μόνο τους επόμενους αιώνες έγιναν κεντρικός θεσμός του Ιουδαϊσμού, οδηγώντας στην δημιουργία του ραββινικού Ιουδαϊσμού μετά την σύνοδο της Ιάμνειας. Οι πρώτοι διδάσκαλοι που εμφανίζονται στην Μισνά και το Ταλμούδ την περίοδο μεταξύ πρώτου και πέμπτου αιώνα μ.Χ. αποκαλούνται ενίοτε οι ραββίνοι[95].

Αρχικά μεγάλοι και ονομαστοί ραββίνοι διόριζαν τους διαδόχους τους, σύμφωνα πάντα με τα κατάλληλα κριτήρια, για να συνεχίσουν το έργο τους. Όμως, αυτό

ήδη από τον β' αιώνα άλλαξε και η επιλογή γινόταν από τον Νασί (πατριάρχη), ο οποίος τελούσε ιδικό τυπικό δίνοντας στον επίλεκτο διορισμένο, όνομα και τίτλο. Το τυπικό εγκαταλείφθηκε σχετικά γρήγορα και έτσι τον τέταρτο αιώνα και ο τίτλος του ραββίνου αποδιδόταν σε όποιον είχε μαθητεύσει σε κάποιον ξακουστό και μεγάλο δάσκαλο της Τορά και γνώριζε τις μεθόδους ερμηνείας της[96].

Το Ταλμούδ μας αποκαλύπτει ότι ραββίνοι ονομάζονταν μόνο οι δάσκαλοι που ήταν στην περιοχή της Ιουδαίας, ως ένδειξη σεβασμού στον ιερό τόπο καταγωγής των Ιουδαίων[97]. Την θέση του ραββίνου, την αναλάμβαναν άνδρες μεγάλης σε ηλικία που είχαν οικογένεια, είχαν ήθος και σοφία. Ζούσαν με την τήρηση του λόγου του Θεού και με την δικιά τους καθοδήγηση, η μελέτη της Τορά έγινε λατρευτική πράξη. Μια κατάσταση που οδήγησε τους ραββίνους να λάβουν χαρακτηριστικά ιερέων, διότι οι Ιουδαίοι ζούσαν πλέον σε μια εποχή χωρίς Ναό. Έτσι, ο λόγιος αντικαθιστά τον ιερέα και ο ραββίνος γίνεται το νέο υπόδειγμα αγιοσύνης του Ιουδαίου[98].

Συμπεράσματα

Συμπεραίνοντας μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι εκτός, από τον έναν Θεό, στο κέντρο της ιουδαϊκής κοινωνίας την εποχή της Καινής Διαθήκης και του Πέτρου, βρισκόταν η συναγωγή και ο Ναός της Ιερουσαλήμ. Αναλύσαμε την δομή και την μορφή του Ναού μέσα από τους αιώνες και καταλήξαμε στον επιβλητικό Ναό του Ηρώδη. Ακόμη, αναφερθήκαμε στα μέρη του Ναού και τις λειτουργίες του, όπως και την σημασία που είχε το κάθε μέρος στην λατρεία. Είδαμε, επίσης, τους θυσιαστικούς τόπους του Ναού και οδηγηθήκαμε στο άδυτο, όπου εκεί στεγαζόταν παλαιότερα η Κιβωτός της Διαθήκης, ο θρόνος του Γιαχβέ στην γη.

Ακόμη, είδαμε τον ρόλο των ιερέων και των Λευιτών στον Ναό, ρίχνοντας φως στις πρώτες σημαντικές τάξεις της ιουδαϊκής κοινωνίας. Τα καθήκοντα των ιερέων ήταν πολλά, σημαντικά και είχαν άμεση σχέση με τον Ναό. Οι τελετές και οι θυσίες ήταν ορισμένα από τα πολλά καθήκοντα των ιερέων που έπρεπε καθημερινά να ασχολούνται. Το ιερατικό δικαίωμα είχαν μόνο όσοι προέρχονταν από την γενιά του Ααρών και δινόταν διαμέσου κληρονομικής διαδοχής. Κοντά στους ιερείς ήταν οι Λευίτες οι οποίοι προέρχονταν από την φυλή Λευί και βοηθούσαν τους ιερείς και τον Ναό. Παλαιότερα είχαν περισσότερες ασχολίες με την σημαντικότερη να είναι η διατήρηση της Σκηνής του Μαρτυρίου. Όμως, κατά την ελληνιστική περίοδο και μετά ο ρόλος του παράκμασε ακόμη περισσότερο. Με την ανάλυση των τάξεων αυτών συνειδητοποιούμε περισσότερο τον θεοκεντρικό χαρακτήρα της ιουδαϊκής κοινωνίας, αλλά και την ζωτική σημασία του Ναού ακόμη περισσότερο.

Περεταίρω είδαμε τα άλλα όργανα που ενεργούσαν στον Ναό, όπως οι τάξεις του αρχιερέα και των γραμματέων. Είδαμε, ότι οι αρμοδιότητες τους αρχιερέα εκτός από λειτουργικές ήταν και κυβερνητικές. Ο αρχιερέας ήταν η κεφαλή του Σανχεντρίν και όλοι άκουγαν τον λόγο του. Θεωρείτο ότι διακατεχόταν από σοφία και κατείχε το προφητικό χάρισμα, μια ιδιότητα που την λάμβανε από την σύνδεση που είχε με τον Θεό-Γιαχβέ. Όσο για τους γραμματείς αναλύσαμε την σχέση τους με τον Ναό, αλλά και με τον ιουδαϊκό λαό. Στην αρχή ο ρόλος του γραμματέα είχε άμεση σχέση με την βασιλική αυλή. Ήταν ο κύριος αρμόδιος για την έκδοση διαταγμάτων του βασιλιά καθώς και η διεκπεραίωση άλλων παρόμοιων εργασιών. Οι γραμματείς εξαιτίας της ιδιότητας τους ήταν αυτοί που συμβούλευαν τον βασιλιά ή τον κυβερνήτη της Ιουδαίας για τα σημαντικά ζητήματα, αλλά και αυτοί που έγραφαν τα συμβόλαια για τον απλό άνθρωπο. Η ιδιαίτερη φύση της δουλειάς τους, τους καθιστούσε ως συνδετικό κρίκο της ιουδαϊκής κοινωνίας και έλυναν αρκετά προβλήματα που είχαν οι απλοί άνθρωποι, γι' αυτό οι γραμματείς υπήρχαν σχεδόν σε κάθε κοινωνική ομάδα, όπως ανάμεσα σε Φαρισαίους, Σαδδουκαίους, αλλά και Εσσαίους.

Τέλος, προσεγγίσαμε τους τρεις βασικούς θεσμούς της ιουδαϊκής κοινωνίας την εποχή της Καινής Διαθήκης, τη συναγωγή, το Σανχεντρίν και τους ραββίνους. Είδαμε τις λειτουργίες των οργάνων αυτών, τον ρόλο τους και την επιρροή που ασκούσαν μέσα στην κοινωνία. Έτσι, καταλάβαμε την ζωτικότητα τόσο της συναγωγής, όσο του Σανχεντρίν και των ραββίνων. Με την αποσαφήνιση των τριών αυτών θεσμών αρχίσαμε να κατανοούμε καλύτερα την δομή και την νοοτροπία της ιουδαϊκής κοινωνίας της εποχής, αλλά και αργότερα. Αν και δεν μπορέσαμε να υπολογίσουμε με ακρίβεια την εποχή εμφάνισης των οργάνων αυτών, είδαμε χωρίς καμία αμφιβολία τον συνεκτικό ρόλο που έπαιξε το Σανχεντρίν και οι ραββίνοι, αλλά ιδιαίτερα η συναγωγή. Εάν ο Γιαχβέ ενώνει και προσδιορίζει την ιουδαϊκή θρησκευτική και πνευματική ταυτότητα, τότε η Συναγωγή είναι που ενώνει την ιουδαϊκή κοινωνία στον γήινο κόσμο και οι ραββίνοι ήταν αυτοί που με το έργο τους καθοδήγησαν τον λαό σε ένα μέλλον που ο Ναός πλέον εξέλιπε.

[95] Ζάβρας, Ιστορία της εποχής της Καινής Διαθήκης. Σελ. 426. Baron, A social and religious history of the Jews. Index to volumes ix-xviii (New York: Columbia University Press, 1993). Και Sandmel, The first Christian century in Judaism and Christianity: certainties and uncertainties. Σελ. 9 κ.ε.

[96] Ferguson, Backgrounds of early Christianity. Σελ. 538.

[97] Schürer, et al., The history of the Jewish people in the age of Jesus Christ (175 B.C.-A.D. 135). Σελ. 322-325.

[98] Daube, The New Testament and rabbinic Judaism (New York,: Arno Press, 1973). Σελ. 224-246. Και γενικότερα βλ.: Telushkin, Jewish literacy : the most important things to

know about the Jewish religion, its people, and its history (New York: William Morrow, 2008).

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

<https://bit.ly/2FvwGQG>